

קובץ

האור לחיים

שנה
שביעית

מאמרים ושיחות
מורן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת אחרי-מוות תשפ"ד

אמרי-השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	
20:50	19:57	* 19:05	י-ם
20:47	19:55	19:04	ת"א
20:50	19:58	19:06	חיפה
20:47	19:56	19:04	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 18:45

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
או בטלפון: **02-5000455** **02-5380014**
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת אחרי-מות תשפ"ד

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהריד" - חומש ויקרא

1 ..... גדול הוא הרועה שמצילנו

פרשה למעשה:

4 ..... לדעת ולהבין ענין הכשרת העופות

10 ..... כי הם חיינו

15 ..... הגשמיות - חלק מעבודת ה'

18 ..... לא מול האמת!

גדול הוא הרועה שמצילנו

בצורה הזאת הארץ בעצם הקיאה אותנו, רק שהדבר נעשה בצורה נעימה.

וְלֹא תִקְיָא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטִמְאָכֶם אֶתְהוּ בְּאֲשֶׁר קָאָה אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר לְפָנֵיכֶם

(ויקרא יח, כח).

ישנם, לעומת זאת, יהודים אמיתיים שאהבת הארץ יוקדת בליבם, ולמרות שמחמת אילוצים שונים, בעיקר של פרנסה, הם מתגוררים בחו"ל, מידי שנה מרגישים הם צורך פנימי עמוק לעלות לארץ ישראל, ולשהות בה כמה ימים, כדי למלאות מצברים באוירא דארץ ישראל.

"מה עומד מול הטרור העזתי, מול החמאס והחיזבאללה, מול סודיה, או מול האטום האיראני...?"

ישנם בני אדם שהארץ, ה' ירחם, מקיאה אותם.

ההקאה נעשית אומנם בצורה נעימה, אך יש גם הקאה כזאת.

אדם יוצא ללימודים בחו"ל. הוא מתכנן לשוב ארצה מיד עם סיום לימודיו, אלא שבמהלך הלימודים 'יורא כי טוב, ואת

הארץ כי נעימה', והוא נותר שם. לא שב יותר לארצו.

למען מטרה זו הם מוכנים לעזוב את הביזנעס, את המשפחה, ובלבד שיספגו מניחוחה של הארץ. יש לי כמה ידידים שעושים זאת אפילו

החיים מתקדמים. הוריו מתבגרים ומבקשים ממנו לשוב ארצה. במקרה הטוב הוא מוכן לשלוח להם כרטיסים שהם יבואו אליו...

ארבע פעמים בשנה...

ויש כאלו שעושים צעד משמעותי גדול יותר. הם מוכנים לזוותר לגמרי על חיי הנוחות שהיו להם בחו"ל, ולעלות לארץ ישראל, למרות שהם מודעים לכך שרמת החיים בארץ תהיה נמוכה יותר מכפי שהורגלו בנכר.

שם בחו"ל התגוררו בוילה עם בריכת שחיה צמודה, לרשותם עמדו חמישה משרתים צמודים, ושלוש מכוניות... ואילו כאן, בארץ ישראל, יהיה עליהם לחיות חיים צנועים ופשוטים יותר, ומכל מקום הם העדיפו לעשות את הצעד הגדול הזה, מתוך הכרה במעלותיה הנשגבות של ארץ הקודש, "אֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ דִּרְשׁ אֹתָהּ, תִּמְיֵד יַעֲיִי ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי מִרְשֵׁי־ת הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרֵית שָׁנָה" (דברים יא, יב).

חז"ל (בבא בתרא קנח ע"ב) אמרו: "אזירא

דארץ ישראל מחכים". שורר בה מזג אויר נח בכל ימות השנה. באופן יחסי למקומות אחרים בעולם, לא חם בה מידי בקיץ, ולא קר בה מידי בימות החורף. ארץ ממוזגת שנעים ונוח לגור בה בכל הזמנים.

זכותנו על הארץ הנפלאה הזאת היא מכוח זה שהקב"ה נתן לנו אותה!

ה"אור החיים" הקדוש אומר, שגם במצבים שעם ישראל חטאו, והקב"ה הגלם מן הארץ, מכל מקום הוא התנה שאם בהיותם בגולה ישובו בתשובה שלימה - יחזירם אליה.

יסורים מכפרים. סבלנו בנכר מכל מיני גזרות קשות ואכזריות, והקב"ה ראה בעונינו, כיפר לנו והשיבנו אל הארץ הטובה, אולם בל נטעה! ה"עצמאות" הזאת לחלוטין אינה דבר טבעי, ואינה

"גדולה היא הכבשה שעומדת מול שבעים זאבים" שיכולים לחבור יחד, ובכוחות משותפים יכולים להכריע אותה בקלות, ואף על פי כן הכבשה הזאת מצליחה להתקיים. כנראה שזוהי כבשה עוצמתית במיוחד...

רבי יהושע השיב לו שבאופן טבעי אין בכוחה של הכבשה לשרוד בנתונים כאלו, והישרדותה אינה אלא משום כוחו של הרועה השומר עליה. ואם הקב"ה הוא השומר על עם ישראל - גם שבעים זאבים שיחברו יחד לא יוכלו לה.

"כָּל כְּלֵי יוֹצֵר עֲלֵיךָ לֹא יִצְלָח" (ישעיהו נד, יז) - כל הטילים שהם מיצרים בעשרות מיליארדי דולרים, בעלי ראשי נפץ כזה או אחר, ומכוונים כנגדנו - לא יצליחו. אין כלי שיכול להכריע את ישראל, משום ידו הנטויה של הרועה השומר עלינו.

וכך אומרת הגמרא (חגיגה ה ע"ב): "רבי יהושע בן חנניה הוה קאי בי קיסר" - היה עומד בארמון הקיסר. "אחוי ליה

תלויה בכוחנו, אלא מכוח הבטחת ה' לאבותינו.

חז"ל (אסתר רבה י, יא) מספרים, שאנדריאנוס קיסר רומא, שהיה נוהג לשוחח רבות עם רבי יהושע בן חנניה ולהנות מחכמתו, אמר לו באחת הפעמים: "גדולה היא הכבשה שעומדת בין שבעים זאבים".

כוונתו היתה לשבח את עוצמתם של ישראל מול האומות.

רבי יהושע השיב לו: "גדול הוא הרועה שמצילה, ושוברן לפניהם" הדא הוא דכתיב (ישעיהו נד, יז): כָּל כְּלֵי יוֹצֵר עֲלֵיךָ לֹא יִצְלָח".

אנדריאנוס קיסר תלה את הישרדותו של עם ישראל ב"כוחי ועוצם ידי", ב"ראש היהודי" המלא בתבונה, שיודע איך לשרוד ואיך להביס את אויביו... לדעתו, תכונות אלו הן שמחזיקות אותו מול כל האיומים שמסביב: מול הטרור העזתי, מול החמאס והחיזבאללה, מול סוריה ומול האטום האיראני...

החזיר את פניו ממנו.

"אחוי ליה" - הראה לו רבי יהושע בחזרה בתנועת רמיזה: "ידו נטויה עלינו". הקב"ה שומר עלינו ובקרוב יגאלנו. במהרה בימינו.

ההוא מינא: עמא דאהדרינהו מריה לאפיה מיניה" - הראה לו כופר אחד שהיה שם, תנועת רמיזה של החזרת פניו ממנו, כדי להביע שרבי יהושע שייך לעם שאדונו, כלומר הקב"ה,

פרשה למעשה

לדעת ולהבין ענין הכשרת העופות

מאריכה התורה כל כך, ואף מחמירה מאוד בענשו: מי שאוכל דם במזיד נענש בעונש החמור - כרת!

גם בענין איסור אכילת חלב מחמירה התורה מאוד, וכך נאמר בפרשת צו (לעיל ז, כג-כה): "דַּבַּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כָּל חֵלֶב שׁוֹר וְכֶשֶׂב וְעִז לֹא תֹאכְלוּ. וְחֵלֶב נִבְלָה וְחֵלֶב טְרֵפָה יַעֲשֶׂה לְכֹל מְלֹאכָה וְאָכַל לֹא תֹאכְלֶהוּ. כִּי כָּל אֹכֵל חֵלֶב מִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר יִקְרִיב

וְאִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם אֲשֶׁר יֹאכֵל כָּל דָּם וְנִתְּתִי כֹפְרִי בְּנַפְשׁוֹ הָאֹכֵל אֶת הַדָּם וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ מִקִּרְבִּי עִמָּה... עַל כֵּן אִמַּרְתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל נֶפֶשׁ מִכֶּם לֹא תֹאכֵל דָּם. (ויקרא יז, י-יב).

בפסוקים אלה מזהירה התורה שוב ושוב באזהרות חמורות על איסור אכילת דם.

מפליא הדבר, שעל איסור אחד

אל הדם. לכן כאשר אדם מאבד דם רב, נפשו יוצאת.

וכיון שכך, אומר הרמב"ן (פסוק יא) - הנפש הבהמית משפיעה על דם הבהמה, ותכונות הנפש והתאווות הבהמיות עוברות אל אוכל הדם, ואין ראוי שהאדם, הנבדל מן החי בתכונות נפשו, יכניס לגופו דם מן החי.

ולכן אסרה התורה את אכילת הדם באיסור חמור, ויש ללמוד כיצד להכשיר את הבשר כראוי ולהוציא את הדם עד כמה שאפשר, כדי שחס ושלום לא נאכל דם, אפילו במשהו.

לכן מתריעה התורה (דברים יב, ג): "רַק חֵזֶק לְבָבְךָ אֲכַל הַדָּם כִּי הַדָּם הוּא הַנֶּפֶשׁ וְלֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבֶּשֶׂר". נדרשת כאן התחזקות וזהירות יתרה כדי לא להיכשל בדבר. ורואים בפירוט

מִמֶּנָּה אִשָּׁה לָהּ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הָאֲכָלָת מֵעַמִּיהָ".

ובמקום אחר (לעיל ג, יז) כותבת התורה: "כָּל חֵלֶב וְכָל דָּם לֹא תֹאכְלוּ", " כָּל חֵלֶב לָהּ" (שם, טז).

רואים כאן אריכות מיוחדת, שאינה מצויה כמעט בתורה, המדגישה את החומרה שבאכילת דם וחלב.

ויש להבין, מהו הטעם לאיסור זה שהיה צריך להזהיר עליו כל כך?

והנה בפסוק מופיעה הסיבה: "כי נפש הבשר בדם הוא". התורה באה ומזהירה שהדם שבבהמה, בחיה או בעוף הוא אסור לאכילה, כי הדם הוא הנפש.

כלומר נפש כל בריה תלויה בדמה (כלשון רש"י), הכונה היא שהנפש קשורה

אם כן, קל וחומר אדם המונע עצמו מעשית דבר אסור שליבו נוטה לעשותם, "גזל ועריות שנפשו של אדם מתאוה להן ומחמדתן - הפורש מהן על אחת כמה וכמה שיזכה לו ולדורותיו ולדורות דורותיו עד סוף כל הדורות".

אדם השומר את נפשו מעבירות אלו שיש לו תאוה להן, על אחת כמה וכמה שהקב"ה ישלם לו שכר גדול מאוד מאוד, והוא חביב לפניו יתברך.

מחמת האיסור החמור שבאכילת הדם, קבעו רבותינו כיצד יש להכשיר את העוף למאכל. מצוה זו כוללת

הלכות הכשרת הבשר, עד כמה יש לעמול ולטרוח ולהתבונן היטב שלא נשאר כלל דם האסור באכילה.

מעניין זה למדו חז"ל מסקנה חשובה, כפי שמובא בגמרא (מכות כג ע"ב):

"רבי שמעון בר רבי אומר, הרי הוא אומר: 'רק חזק לבלתי אכול הדם כי הדם הוא הנפש', ומה אם הדם שנפשו של אדם קצה ממנו - הפורש ממנו מקבל שכר", אדם קץ מלאכל דם, משום היותו מאוס, ובכל זאת מקבל שכר על הימנעותו, ומטיבין לו ולבניו אחריו.

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי חמישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

ימי שלישי

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

פרטים רבים.

מבשר העוף, והדם ניגר מבין שליבות העץ.

השלב הבא היה שטיפת העוף: שטפו את בשר העוף שלוש פעמים בכלי מלא מים - ממלאים במים, שוטפים את העוף ושופכים, שוטפים את הכלי וממלאים בו שוב מים, וכך שלוש פעמים.

באופן כזה - ידעו חכמינו ז"ל - לא ישאר בבשר העוף כל זכר לדם אסור. הנוזל שיוצא מהבשר לאחר שהוכשר כדת וכדין נקרא 'מי בשר' ומותר לאוכלו.

בימינו, עם התפתחות התעשייה, הוקמו משחטות משוכללות, שבחלקן ניתן מענה לדרישות ההלכה ברמה גבוהה.

כיום ההלכות כמעט אינן ידועות, משום שבימינו נעשית ההכשרה במשחטות עצמן, על ידי מכשור משוכלל, ולא בבתים, כפי שעשו אמותינו.

בדורות עברו נעשתה כל מלאכת הכנת העוף בבית, והנשים היו בקיאות בפרטיה:

אדם היה מביא את העוף לשוחט מוסמך וירא שמים, שהיה גם בודק את כשרותו, ולוקח את העוף השחוט הביתה. אז נעשתה המלאכה הקשה של מריטת הנוצות, ולאחר מכן הגיע שלב ההכשרה.

את הבשר השרו במים חצי שעה כדי שיתרכך, ואז הניחוהו על שליבות מעץ, ומלחו אותו במלח גס. במשך שעה שלימה שואב המלח את הדם

לעילוי נשמת
חנניה בן עישה ז"ל

המסוע.

לאחר שהעופות נשחטו כדת וכדין, הם מוכנסים למתקן מיוחד שבו נעשית המריטה, והעופות יוצאים משם 'מגולחים' כליל, ללא כל שער ונוצה, הכל חלק, באופן מהודר ביותר.

בשלב הבא מוציאים מכל עוף בנפרד את האיברים הפנימיים, והמשגיח בודק לכל עוף את הראות, הקורקבן ועוד, ואם רואה בהם שינוי - מוציא את אותו עוף ומניח אותו בצד, לבדיקה מדוקדקת יותר.

מיד אחר כך עוברים העופות לשלב ההכשרה: משרים אותם בדוד ענק למשך חצי שעה, ואז מעוברים לממלחה, שם עומד צוות עובדים עם שקי מלח, אשר מולחים את העופות בשפע מלח, ומשליכים אותם למשך שעה אל משטח מחורר, ממנו מטפטף הדם היוצא מהעופות.

שלב זה של המליחה, והשעה שבה המלח שואב את הדם, נקבעו על ידי חכמינו מפאת הצווי: "רק חזק", שהזהירה התורה שלא די במה שאין מקבלים את דם העוף או הבהמה אל

ישנן כיום משחטות שמכשירים את העופות במקום, בתוך המשחטה. הייתי באחת המשחטות האלה, ועיני ראו ולא זר את הדקדוק בכל השלבים, על ידי גיוס הטכנולוגיה לנושא הכשרות:

עומדים שם כעשרים שוחטים, שכולם בקיאים היטב בהלכות שחיטת העוף, ובא משגיח מיוחד לבדיקת הסכינים, מומחה גדול מאוד להחלקת והשחזת הסכין, שלא יהיה בו שום חשש פגם וסכסוך וכדומה.

המשגיח מעביר את ציפורנו על חוד הסכין כמה פעמים, עוד סכין ועוד סכין... והכל חלק - חד וחלק!

אחר כך כל שוחט ושוחט יש לו את העמדה שלו שבה הוא שוחט מספר עופות, והם מונחים במקום וממתנינים עד שהמשגיח ניגש אל השוחט, לוקח את הסכין ובודק אם באמת לא היה שום פגם. רק אחר כך עוברים העופות הלאה על המסוע, והשוחט ממשיך לשחוט קבוצת עופות נוספת.

ברגע שישנה איזו שהיא תקלה - מיד לוחצים על כפתור אדום שעוצר את

הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם אֲשֶׁר יֵצוּד צֵיד חַיָּה או
 עוֹף אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְשִׁפְךָ אֶת דָּמוֹ וְכִסְהוּ
 בְּעֶפְרָ", והיה מכסה את הדם בעפר.

את העוף לקחנו ל'ממרטת' בשוק
 הבוכרים, שם היתה אשה שעשתה
 את פעולת המריטה של העוף. ואז
 היינו לוקחים את העוף הביתה,
 ומכשירים אותו בכלים מיוחדים. איזו
 חוויה זו היתה! אי אפשר לשכוח!

היום הבנות כבר לא ראו אפילו את
 האמא שלהן עושה זאת, כי גם היא
 כבר קונה בחנות עוף שנשחט והוכשר
 בהכשר מהודר, לכן חשוב מאוד
 לספר וללמד את בנות ישראל על
 מצוה חשובה זו, ועל האיסור החמור
 שבאכילת דם, כי כאשר לומדים
 את פרטי ההלכות - רואים כמה יש
 להיזהר ולהישמר מכל ספק באיסור
 זה.

כלי, ומשתמשים בו או אוכלים אותו,
 חלילה, ולא מספיק לשטוף את הבשר
 במים, אלא יש להתחזק ולהתאמץ
 כדי שכל הדם יצא מהבשר, ולא נכשל,
 חלילה, באכילת דם.

כעבור שעה נזרקים העופות לתוך
 דוד מים, נשטפים ועוברים לדוד
 נוסף, ולעוד אחד, וכך עוברים שלוש
 שטיפות כדת וכדין, והכל במכונות
 משוכללות ותחת השגחה קפדנית.

לפני חמישים שנה ויותר, היינו
 מביאים את העופות אל השוחט של
 שכונתנו, הצדיק רבי יוסף מונסה
 זצ"ל, שהיה תלמיד חכם מופלג.

מצוה נוספת עשה השוחט מיד לאחר
 השחיטה והיא מצות 'כיסוי הדם',
 כפי שמצוה התורה בפסוק הבא (א):
 "וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר

כי הם חיינו

"ספר לי קצת על סדר היום שלך",
דרכן אותו הרב.

"פעמים בשבוע אני הולך לשחק
כדורגל", חשב האיש בקול, "זה
בעצם הזמן היחיד שיש לי... אולי
אבוא לשיעור במקום לשחק... אבל,
איך אומר דבר כזה לאשתי? אם היא
תשמע שאני הולך לשיעור תורה
היא תתנגד בכל הכוח. היא סולדת
מדתיים, ממש כך. אוי ואבוי לי אם
תדע שאני מתעניין במשהו..."

הציע לו הרב: "אז בשלב הזה תאמר
לה שאתה הולך לשחק. תקפוץ לבית
הכנסת, תשמע משהו בשיעור,
ותראה אם זה מוצא חן בעיניך".

הוא החליט לנסות.

וּשְׁמַרְתֶּם אֶת חֻקְתֵי יְוָ אֶת מִשְׁפָּטֵי אֲשֶׁר
יַעֲשֶׂה אִתְּם הָאֱדָם וְחֵי פְּהֶם אֲנִי ה'
(ויקרא י"ה, ה).

קיום המצוות ולימוד תורה מעניקים
לאדם חיות. הנשמה שבו ניזונה ממנת
הרוחניות הזו, שיוצקת בו כוחות
מיוחדים ומטביעה חותם על כל
הליכותיו. קומת האדם שבו מתגבהת,
והוא נעשה אחר. רוחני יותר, גבוה
יותר, מרומם ושמח.

אחד הרבנים פגש פעם אדם רחוק
מתורה, והזמינו לבוא לשמוע שיעור
תורה.

"יאמין לי הרב, שאין לי זמן בכלל",
התנצל הלה, "אני עובד קשה. חוזר
הביתה מותש. קשה לי. אין לי זמן
בכלל".

להצלחת

סולטנה בת נרקים

היא יכולה לבוא. יש כאן עזרת נשים.
שתשב שם ותשמע אותנו מקשים
ומתרצים..."

למחרת היא באה. כשהתקרבו לבית
הכנסת היא לא הבינה כלום. "איפה
המגרש? מה, הכדורגל בתוך אולם?"
"זה בית כנסת" - אמר לה - "בואי
ותראי. אני מבטיח לך משחק מיוחד
במינו..."

היא הסכימה להיכנס. השיעור התחיל,
והיא מקשיבה בשקט מן הצד.

באמצע השיעור פנה הרב לבעלה
ואמר לו: "בוא בבקשה לכאן ותסביר
לכולם, למה אתה כל כך אוהב לבוא
למגרש הזה, שהוא בעצם בית
מדרש?"

הוא נעמד ופנה לאשתו בעזרת נשים:
"אשתי היקרה, את בודאי שומעת
אותי כעת מעזרת נשים. אולי את
תאמרי לכולם למה השתוקקת לבוא
למגרש הכדורגל הזה?"

ואשתו עונה ואומרת: "כל השנים
הייתי רואה את בעלי חוזר הביתה

השיעור הקסים אותו. הוא היה כל כך
רוחני ועוצמתי. הכדורגל נהיה כל כך
מגוחך פתאום... בו במקום החליט
שהוא רוצה לבוא לעוד שיעורים, וכך
עשה.

בתחילה היה מגיע פעמים בשבוע -
במקום המשחק בכדורגל. בהמשך זה
לא הספיק לו. הופיע שלוש פעמים
בשבוע לשיעור, אחר כך ארבע
פעמים, ולבסוף כל יום.

"התמכרת לכדורגל?", אמרה לו
אשתו בבית, "למה כל יום?"

"זה התענוג שלי... שם אני מתפרק
קצת", השיב לה, ועדיין לא העז לומר
היכן הוא נמצא באמת.

כעבור כמה שבועות אמרה לו
אשתו: "אולי גם אני אבוא לראות את
המשחק?"

"נראה... נראה...", התחמק ממנה
כשהוא נבוך. מה באמת יעשה אם
תתעקש לבוא?

באותו יום שאל על כך את הרב,
שדוקא לא נבהל. "זה בסדר גמור.

אִמְרַתְּךָ מָאֵד" (תהלים קיט, קמ), "צִרְפָּתָנוּ
כְּצִרְף כֶּסֶף" (שם סו, י) - כאשר מעורב
בכסף חול ולכלוך, מתיכים אותו
באש, ואז יורד הכסף כשהוא טהור,
מבריק ומבהיק.

התורה הקדושה משולה לאש. היא
מבררת את הטוב מתוך הרע, והופכת
את האדם לכסף צרוף בעליל, מזוקק
שבעתיים.

גם אדם שעסוק במשך היום בצרכי
הפרנסה, ישתדל מאוד לנצל כל זמן
פנוי ללימוד התורה. בבואו הביתה,
לאחר שהחליף כמה משפטים עם
אשתו, וסייע לה בכל מיני מטלות
שביקשה, בצורכי הבית או עם הילדים
- ישב, יפתח ספר ויתחיל ללמוד.

אשה הרואה את בעלה יושב ולומד -
תאהב אותו יותר, תעריך ותכבד אותו
יותר, ושלום הבית ביניהם יתעצם.

לא דומה שפתו וסגנון דיבורו של אדם
שלומד תורה כשפתו של מי שאינו
לומד.

ממשחק או מיום עבודה, כשהוא
שבור, מיואש, הרוס, עצבני וצועק.
לאחרונה הבחנתי בשינוי דרסטי.
פתאום הוא נהיה בן אדם אצילי, מדבר
בנחת, מתחשב בי בכל דבר... אמרתי
לעצמי: אם הכדורגל עושה ממנו בן
אדם, כדאי גם לי ללכת לראות... אולי
גם אני אהיה אנושית יותר? החלטתי
ללכת למגרש הזה שעושה אותך כל
כך אצילי..."

היא התפרצה בבכי והמשיכה: "לא
ידעתי. מעולם לא ידעתי, שזה מה
שעושה היהדות לאדם. לא ידעתי
שבית מדרש עושה את האדם כל כך
אצילי! גם אני רוצה לבוא!" היא קבלה
על עצמה צניעות ושבת, והפכה את
כל הבית!

שיעור אחד הספיק לה כדי לקלוט מה
עושה תורה לאדם!

התורה הקדושה מצילה את חיינו!
היא מעדנת את האדם, והופכת אותו
לאדם אחר. אדם שלומד תורה
לשמה, מוכרח שתשתנה מהותו
ויתקנו מידותיו, כמו שנאמר: "צְרֹפָה

כמה חשוב להשתית את הבית על אדני התורה.

אדם ששב הביתה לאחר עמל יומו, כמה טוב שישב וילמד, וקירות הבית יספגו קולות של תורה. האשה והילדים ישמעו את מנגינת התורה מתנגנת בחלל הבית ויתענגו.

אדם בא אל הסטיפלר זצ"ל, וסיפר לו שבברון לב על בנו שסר מן הדרך ומזלזל בכל דבר שבקדושה. ייעץ לו הסטיפלר לקרוא תהלים בבית בקול רם ובהתלהבות, עד כדי כך שקירות הבית יזדעזעו מעוצמת הקריאה.

האיש טען שבכך הוא עלול להכשיל את הבן עוד יותר, שכן ללא ספק הוא ילעג עליו, ויבזה אותו, ויכשל במצות "כיבוד אב". זאת ועוד, הוא עלול לפתח נוגדנים חזקים יותר כשישמע את הצעקות.

אך הסטיפלר דחה את כל חששותיו והורה לו לנהוג כפי שיעץ לו.

והנה, אומנם בפעמים הראשונות, כל

דיבורו הופך להיות עדין ומכובד יותר. "שָׁפָה לְפִיו סִבִּיב לֹא יִקְרַע" (שמות לט, כג) - כשאדם לומד תורה, השפה היוצאת מפיו היא שפה אחרת! הוא יודע 'לא לקרוע' אנשים ולדבר אליהם בלשון בוטה, אלא בלשון אצילית ומכובדת.

בני אדם טועים טעות מרה: הם סבורים שקיום מצוות טוב ומועיל רק בכדי לזכות בחיי העולם הבא, אבל בעולם הזה - 'מסכנים הדתיים. אין להם חיים. הם כבולים. הכל אסור להם'...

והאמת הצרופה אינה כן: קיום המצוות מעניק למקיימן גם חיי עולם הזה מאושרים יותר! "אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא".

אדרבה ואדרבה! חז"ל (במדבר רבה י, ח) דורשים את הכתוב (שמות לב, טז): "וְהַמִּכְתָּב מִכְתָּב אֱלֹקִים הוּא חֲרוּת עַל הַלְחָוֹת" - "אל תקרי חרות אלא חירות, אין לך בן חורין אלא מי שהוא עוסק בתורה".

העוסק בתורה הוא בן החורין האמיתי, שאינו כבול לתאוותיו.

אין חכמה כחכמת התורה!

אין דבר שמחدد את השכל יותר מאשר לימוד התורה. שיא השיאים של ליטוש היהלומים עלי אדמות.

הדבר ידוע ומפורסם, שאותם בוגרי ישיבות למדנים שישבו שנים באוהלה של תורה ולמדו תורה בעמל ויגיעה, ומכורח הנסיבות יצאו לעולם המסחר או ההיי טק - הינם מהמוצלחים ביותר בתחומם.

בתורה יש את הכל. "הפך בה והפך בה דכולא בה" (אבות ה, כב). בלי אוניברסיטה, בלי תארים, עם עוד תוספות, עוד מהרש"א, עוד קשיא של רבי עקיבא איגר ועוד מילים ספורות של הגר"א שצריך לשבור את הראש כדי לפענחן - עם כל זה מפתחים את השכל, ההבנה, והחריפות בצורה המיטבית.

פעם שהבן נכנס הביתה, ושמע את אביו זועק בהתרגשות את פרקי התהלים, לעג לו ואף הביע את חששו שהאב יצא מדעתו... אך לאט לאט הלעג פחת.

הבן החל להפנים את הצער ושיברון הלב שהוא גורם לאביו, ובאחד הימים פנה אליו ואמר: "אבא! אני רוצה לברך ברכה בקול רם ומבקש ממך לענות אמן".

פלאי פלאות! כעבור מספר ימים פנה הבן שוב לאביו: "נוכרתי שבימים עברו היינו לומדים ביחד. האם אתה מוכן שנשוב ונחדש את הלימוד המשותף?"

בסופו של דבר, בסיעתא דשמיא, הבן חזר לעצמו באופן מלא. התברר כי אוירת התהלים שנספגה בקירות הבית, חלחלה גם לליבו של הבן, והביאה למהפך המיוחל.

הגשמיות - חלק מעבודת ה'

לעומתו השכן השני לא היה שומר תורה ומצוות, מידי בוקר היה עושה פעילות גופנית במשך כשעה, לאחר מכן אוכל ארוחה שמנה ומזינה, פרוסות לחם ושכבה גדולה של חמאה, הולך לעבודתו, וחוזר לביתו לישון...

חולפות השנים, וביום אחד נפטר השכן ירא ה', ולאחר כמה שעות נפטר גם שכנו.

הגיעו שניהם לבית דין של מעלה, תחילה דנו את היהודי ירא ה', בחנו את מעשיו אחת לאחת:

קמת בבוקר והתפללת - תקבל חמישים נקודות. אחרי התפילה

וּשְׁמַרְתֶּם אֶת חֻקֹּתַי וְאֶת מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּם הָאָדָם וְחַי בָּהֶם אֲנִי ה' (ויקרא יח, ה).

האדם בנוי מגוף ונשמה, וכשם שצריך לדאוג לגופו - כך עליו לדאוג לנשמתו.

רבי שבתאי יודלביץ' זצ"ל היה מספר על שני יהודים שכנים, אחד מהם היה ירא אלוקים, כל יום, השכם בבוקר היה קם להתפלל בהנץ, לאחר התפילה היה קורא 'חוק לישראל', אוכל פת שחרית והולך לעבודתו עדי ערב.

בערב היה הולך שוב לבית הכנסת, מתפלל מנחה וערבית, לומד מעט והולך לישון.

להצלחת
יואל בן סימה

דנים לפי הקטגוריות שלנו, לא לפי הקטגוריות שלך...

שכנך היה אוכל כדי שיהיה לו כוח ללמוד תורה ולעבוד את ה', נמצא שגם אכילתו היתה חלק מלימוד התורה, ולכן יקבל עליה שכר.

אבל אתה, הרי לא עבדת את ה', ואדרבה, האוכל שאכלת נתן לך כוח לא לקיים את מצוות ה', ואף לעבור עבירות, לכן תקבל עליו מינוס, ומקומך בגיהנם!

הרב יודלביץ זצ"ל הוסיף והביא על כך משל להמחשת הדברים:

יהודי אחד קנה קילו אגוזים לקראת חג הפסח, שהרי נפסק להלכה (שו"ע סימן תעב סעיף טז) שנותרים לתינוקות קליות ואגוזים בליל הסדר, כדי להשאירם ערים, וגם כדי שיוכל להכין מהם חרוסת.

כשהגיע לביתו, ופיצח חלק מהאגוזים כדי לעשות מהם חרוסת, שם לב שרובו של האגוז הוא קליפה.

קראת 'חוק לישראל' - עוד מאה נקודות. בערב למדת תורה - מאתיים נקודות!

שמע זאת השכן הרשע ונבהל: מה יהיה איתו...?

המשיכו עם אותו יהודי, ואמרו לו: בבוקר אכלת שתי פרוסות לחם ושכבת חמאה - תקבל מאתיים נקודות, כי האכילה נסכה בך כוח, ועזרה לך ללמוד תורה.

מיד נחה דעתו של השכן הרשע. הוא הרי לא אכל שתי פרוסות אלא שש⁽¹⁾, ודאי שהוא יעבור את משפט ה', ועוד יקבל יותר משכנו ירא ה'...

כשהגיע דינו, אמרו לו: בבוקר אכלת שש פרוסות לחם ושכבה עבה של חמאה - תקבל מינוס מאתיים נקודות...

זעם אותו שכן: "וכי כאן זה עולם האמת? למה לשכני נתתם נקודות על אכילתו, ולי אתם עושים בדיוק ההפך?"

ובית דין של מעלה הסבירו לו: כאן

הרי רובו של האגוז הוא קליפה, ואם כן זה סימן שהקליפות עצמן גם עולות כסף, ואני מכרתי אותן בזול, שלישי ממחיר האגוזים בשוק!"

זרקו הקונים את השקיות של קליפות האגוזים על המוכר ואמרו לו: "שוטה שבעולם! בזמן שיש אגוז בפנים - אז הקליפות שוות כסף, אבל אם אין אגוז בפנים - הקליפות אינן שוות מאומה!"

והנמשל מובן:

ברגע שיש תוכן בחיי האדם, לימוד תורה וקיום מצוות - גם הקליפה, הינו האכילה, מצטרפת למשקל, גם היא נעשית חלק מהתורה, אבל, כשחיי האדם ריקים מתוכן - הקליפה, האכילה, אינה שווה כלום, זורקים אותה עליו, ומכניסים אותו לגיהנם.

חשב האיש בליבו: הרי כשאני קונה קילו אגוזים בשלושים שקל, אני משלם גם על קליפות האגוז, שהם רוב רובו של האגוז, הרי שהקליפות עצמן גם הן שוות כסף...

מה עשה? אסף את כל קליפות האגוזים, שם אותם בשקית ויצא לשוק והכריז בקול גדול: "רק היום, מבצע, קילו אגוזים בעשר שקל..."

האנשים שהיו חפוזים בערב הפסח, לקחו את השקית בלי לשים לב לתכולתה, ולאחר כמה דקות הגיעו שנית אל דוכן המכירות עם פנים זועפות: "אתה שקרן ונוכל..". אמרו למוכר, "מוכר לנו קליפות של אגוזים! מה יש לעשות בקליפות הללו?!" אמר להם המוכר: "מה לכם להתלונן,

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

לא מזל האמת!

בעבר היו משתמשים לתאורה בנרות שהונחו בתוך כד ובו שמן למאור.

פעם ערך המלך מסיבה מפוארת למקורביו. הניחו שם כדים רבים ובהם שמן למאור וגיגית גדולה באמצע - וכדי להפיץ את האור הגביהו את הכדים וקשרו אותם בחבל לעמוד גבוה.

עבר שם כפרי אחד, ראה את החבל ונזכר שהוא זקוק לחבל לקשירת עגלתו. הוציא סכין, חתך חתיכה מן החבל, גלגל אותו והניחו באמתחתו, והמשיך בדרכו שמח וטוב לב.

וּשְׁמַרְתֶּם אֶת חֻקְתֵי יְוָאֶת מִשְׁפָּטֵי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּם הָאֱדָם וְחֵי בָּהֶם אֲנִי ה' (ויקרא יח, ה).

אדם חושב בליבו: מה כבר מעשה אחד שלי יכול להשפיע...

הוא טועה טעות מרה! כל פעולה שאדם פועל כאן - משפיע את השפעתו העצומה בכל העולמות, לטוב ולמוטב.

כל מעשה מצוה שלו בונה עולמות, ומאידך, כל מעשה עבירה מחולל הרס וחורבן!

נמחיש זאת במשל:

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

ימי שלישי

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

"שוטה שבעולם", נזפו בו, "החבל הנרות כבו והשתררה אפילה מוחלטת בכל האזור. המסיבה נגדעה באיבה, ופני המלך חפו.

כעס המלך כעס רב וצווה לחקור מי אשם במחדל. בדקו ומצאו שהכל בוצע כראוי.

עד שבא אחד הקרואים וסיפר כי ראה כפרי אחד שעבר במקום והכניס חבל לתוך תרמילו, אולי זה החבל שקשר את הכדים ששימשו למאור...

חיפשו אחריו ומצאוהו מהלך בדרך בנחת ובשלווה. לכדוהו והביאוהו לפני שופטי המלך והאשימוהו בקריעת החבל.

שאלו השופט: "האם אתה מודה באשמה?"

"אכן" השיב, "אני מודה שחתכתי את החבל, אבל אינני מבין איזו 'אשמה' יש בכך? מה בסך עשיתי? כמה כבר עולה חתיכת חבל? כמה פרוטות עלובות... ואם בכל זאת המלך מקפיד על כך, אני מוכן לשלם מכיסי את עלותו של החבל"...

אדם שעושה עבירה בעולם הזה גורם הרס וחורבן בעולמות העליונים ופוגע במלכו של עולם.

והנמשל:

במדרש (ויקרא רבה ד, ו) מסופר: "גוי אחד שאל את רבי יהושע בן קרחה: כתיב בתורתכם: 'אַחֲרַי רְבִים לְהַטֹּת' (שמות כג, ב), אֲנִי מְרֹבִים מִכֶּם, מפני מה אין אתם משׁוֹיִן עִימָנוּ בַעֲבוּדָה זֶרָה?

אמר לו (ר' יהושע): יש לך בנים? אמר לו: הזכרתי צרתי.

אמר לו: למה?

אמר לו (הגוי): הרבה בנים יש לי, בשעה שהן יושבין על שולחני, זה מברך לאלהי פלוני, וזה מברך לאלהי פלוני, ואינם עומדים משם עד שמפצעין את

אמר לו (הגוי): הרבה בנים יש לי, בשעה שהן יושבין על שולחני, זה מברך לאלהי פלוני, וזה מברך לאלהי פלוני, ואינם עומדים משם עד שמפצעין את

אמר לו (הגוי): הרבה בנים יש לי, בשעה שהן יושבין על שולחני, זה מברך לאלהי פלוני, וזה מברך לאלהי פלוני, ואינם עומדים משם עד שמפצעין את

אמר לו (הגוי): הרבה בנים יש לי, בשעה שהן יושבין על שולחני, זה מברך לאלהי פלוני, וזה מברך לאלהי פלוני, ואינם עומדים משם עד שמפצעין את

מוחן אלו את אלו.

אמר לו: ומשוה אתה עמהן? אמר לו:
לא.

אמר לו (ר' יהושע): עד שאתה משוה
אותנו, לך השוה את בניך. נדחף והלך
לו".

הגוי, עליו מספר המדרש, טען כלפי
רבי יהושע בן קרחה: מדוע אין כלל
ישראל עובדים עבודה זרה, והרי
הגויים, שהם מרובים מהם, עובדים
לאילים, והכלל הוא: "אחרי רבים
להטות"?

על כך השיבו רבי יהושע בן קרחה,
כי אפילו בקרב הגויים עצמם, אין
הסכמה לאיזה אליל לעבוד, עד שהם
מוכנים להכות זה את זה עד זוב דם,
כדי להוכיח שיש לעבוד לאליל פלוני
ולא לאליל אלמוני - ממילא אין כאן
מושג של 'רבים'.

אמונת ישראל מבוססת על יסודות
איתנים. מבריאת העולם, דור אחר
דור, ממשיכים אנו עם אותה אמונה.

משה קיבל תורה מסיני, ומסרה
ליהושע, ויהושע לזקנים (אבות א, א), וכן
הלאה, עד דורנו.

במשך כל הדורות עברנו גזירות קשות,
טביחות, מסעי צלב ואינקוויזיציה,
ודבר לא הסיט אותנו מאמונתנו. 'כל
זאת בְּאֵתְנוּ וְלֹא נִשְׁכַּחְנוּךָ וְלֹא נִשְׁקַרְנוּ
בְּבְרִיתְךָ' (תהלים מד, יח). לכן אין אנו
מתפעלים מכך שאנו מיעוט, כי האמת
אינה נרתעת מהיותה מיעוט!

זו האמונה של כלל ישראל, בה הוא
דבק כל הדורות, ובזכותה התקיים.
אף הרחוקים ביותר, בתוככי ליבם
מתנוצצת שלהבת האמונה.

הנה סיפור שאירע בתקופת מלחמת
העולם הראשונה שפרצה בשנת
תרע"ד - "הַמְּבִיט לְאָרֶץ וַתִּרְעַד"
(תהלים קד, לב):

זו היתה מלחמה בה נהרגו עשרות
מיליוני בני אדם.

בדרך כלל במלחמות, המנצח כובש
את ארצו של המנוצח, ואילו במלחמה

אותו מפקד יהודי, היה רחוק מאוד משמירת מצוות, הוא לא שמר שבת או כשרות, לא חגג את חגי ישראל, ובכלל, התנהג כמו גוי גמור.

עם זאת, קודם צאתו לשדה הקרב, נכנס לאחד הרבנים הצדיקים, וביקש ממנו ברכה שישוב בשלום מהמלחמה.

אמר לו הרב: "במה אברך אותך? הרי צריך שהברכה תחול על משהו, ואתה הרי לא מקיים אף מצוה ממצוות התורה. בחר לך מצוה אחת, ובה תדבק כל העת, ואז אוכל לברך אותך. אולי תניח תפילין?"

השיב לו הלה כי זה קשה מידי. לשמור שבת בודאי קשה. כך חיפשו איזו מצוה אחת, עד שלבסוף הציע לו הרב שימנע מלשתות יין של נוכרי, ואז

זו עמדו צבאות אלו מול אלו, וטבחו זה בזה, מבלי שכבשו מאומה.

היהודים היו חלק מהצבאות באירופה משני הצדדים, והסיפור הוא על מפקד יהודי בצבא הגרמני, שבעיצומן של הקרבות פנה אל המפקד הבכיר, ואמר לו שיש לו דרך כיצד לכבוש עיר גדולה של האויב, שעד כה נכשל הצבא בכיבושה.

המפקד הבכיר נתן לו 'אור ירוק' לבצע את תוכניתו, ואכן התוכנית הצליחה, והצבא הגרמני השלים את כיבושה של העיר.

לאחר הניצחון הגדול, נערכה מסיבה גדולה, כאשר אותו מפקד יהודי היה גיבור המסיבה. הבכיר הגרמני פתח לכבוד המסיבה בקבוק של יין ישן יקר ערך, כדי לכבד בו את הגיבור היהודי.

יוכל לברכו.

שני חיילים גרמנים ארורים הבחינו במעשה, וכמובן מיהרו להלשין למפקד הבכיר, שאותו יהודי ביזהו, ושפך את היין שזה עתה מזוג לו לכוסו. הלה זעם על היהודי, והורה לו לעזוב את המקום לאלתר ולנסוע אל קו החזית להילחם.

בליבו חש אותו יהודי כעס על בקשתו של הרב לשמור מצוה אחת, כי הנה בגלל קיום המצוה הזו נענש בעונש כה חמור, לצאת אל קו הגבול, שם נהרגים מידי יום חיילים רבים, אבל לא היתה לו ברירה אלא לעלות על הרכב ולנסוע לחזית...

הוא לא הספיק להרחיק לכת, עד שנודע לו, כי דקות ספורות אחרי עזיבתו הופצץ המקום בו נערכה המסיבה לכבודו, ואיש מהיושבים

לכך הסכים היהודי, והבטיח שימנע מלשתות יין של גוי. הרב ברכו בחום, ואכן במהלך המלחמה הוא ראה כיצד ברכתו של הרב שומרת עליו מכל פגע.

והנה, כעת עומד הוא בפני ניסיון קשה מנשוא. המפקד הבכיר מגיש לו כוס יין, ורוצה לחגוג עימו את הניצחון, והרי הוא קיבל על עצמו שלא לשתות יין של גוי, ועד כה ראה ניסים גדולים בשל הבטחה זו.

בחסדי שמים, עבר באותו רגע מטוס ממעל, תשומת הלב של כולם הוסחה לרגע מהמסיבה, ואותו מפקד יהודי ניצל את השניה הזאת כדי לשפוך את היין מהכוס.

היה נדמה לו שאיש לא ראה, אבל

לעילוי נשמת
רפאל פרנס בן מרים ז"ל

לחנותו של החייט, וראה שמביאים לו בד יקר ערך, כדי שיתפור ממנו חליפה. הכפרי, שמעודו לא ראה כיצד חליפה נראית, התבונן בפליאה על עבודתו של החייט, וראה אותו נוטל את הבד היקר והיפה, ומתחיל לגזור אותו לחתיכות.

החל הכפרי לצעוק על החייט: "מדוע אתה הורס את הבד היקר הזה?" השיב לו החייט: "המתן בסבלנות, ותראה כיצד מהחתיכות הללו יוצאת חליפה תפורה להפליא!"

כך האדם המתחיל בעבודת הבורא יתברך, חש קשיים עצומים בתחילת הדרך. מכשולים רבים ניצבים בדרכו,

שם לא נותר בחיים!

הנה כי כן הוא ראה בעליל כיצד דבקתו באותה מצוה שהבטיח לרב, שמרה עליו פעם נוספת, והצילה את חיי.

חז"ל (אבות ב, ט) מציינים שאחד ממעלות התנאים הוא - "הרואה את הנולד". אנשים מסתכלים על ההווה, ואינם רואים את העתיד.

כך אותנו חייל יהודי, הסתכל על 'הצרה' שנפלה עליו בגלל שמירת המצוה, ולא הבין בשעת מעשה, כי פה היתה טמונה הצלתו!

דומה הדבר לאיש כפרי שנכנס

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

אשתו המודאגת שואלת אותו מה יהיה עם כל ההשקעה, והוא משיב לה: "אל דאגה, ככה זה בתחילתו של כל עסק. עד שהוא מתבסס ומגיעים הקונים לוקח זמן. בתחילה מפסידים, אבל בסופו של דבר הרווח גדול".

גם בעבודת הבורא יתברך - כל ההתחלות קשות, אבל מי שמתמיד בדרך התורה, בסופו של דבר רואה ברכה ואושר בחייו.

כי היצר הרע אינו רוצה בהצלחתו. אבל אם יתמיד בדרכו, יראה כיצד יגבר על יצרו, ובסופו של דבר יחולל מהפך מבורך בחייו. הוא יבנה את אישיותו, יחוש אושר ממשפחתו וילדיו, וסיפוק רב מכל אשר יעשה. ובלבד שלא יתייאש מהקשיים, אלא יהיה חכם הרואה את הנולד.

אדם פותח עסק, משקיע בו את מיטב כספו, והנה בסופו של החודש הראשון מראה המאזן על הפסדים.

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ריקאס הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל,

מוזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

רחל רוחאם ללה בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל,

רחל בת נגימה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל, אילן בן מוזל ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטל ז"ל,

יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעימה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה